దాసోహం

ఇంటివారి గోడగడియారం "ఠంగ్ ఠంగ్" మని ఐదుగంటలుకొట్టింది.

అద్దంముందు నిలబడ వరలక్ష్మి మళ్ళీ ఒక్కసారి మునివేళ్ళతో సున్నితంగా కురుల్ని చక్కదిద్దుకుని, తన సౌందర్యాన్ని తనివిదీరా చూసుకుంది.

గడియారం కొట్టిన గంటలువిని ఎడమచేతో పాదాలమీద జీరాడుతున్న కుచ్చెళ్ళని ఒక్కప్రక్కకి తీసిపట్టుకుని రాజహంసలా వీధిగుమ్మంలోకి వచ్చి నిలబడ్డది.

నిలబడి ద్వారం రెండువైపులా రెండు చేతులూ చాచిపట్టుకుని ఒంగి వీధిపొడుగున దృష్టి సారించింది; ఆకర్ణాంత విశాల నేత్రాలు మరీపెద్దవిగాచేసి.

ప్రసాదరావు వస్తున్న జాడ కనబడలేదు. "ఈయనెప్పుడూ ఇంతే...ఆదివారం నాడైనా పెందరాళే ఇంటికివచ్చెయ్యమంటే రారు..." అనుకుంది మనసులో; సినిమాకి ఆలస్యం అయిపోతోంది అన్న ఆతృత ఆమెని తొందరపెట్టగా. వెనక్కి వెళ్ళిపోయి హాల్లోనే వాల్చివున్న మడతమంచంమీదకూర్చుంది వీధిలోకి దృష్టినిగుడ్చి ఎర్ర ఎర్రగా జాకెటూ...నీలి చరలూ... పువ్వులాంటి తెల్లటి చీరలూ కట్టుకుని ఎందరో సినీమాకి గబగబా వెళ్ళిపోతున్నారు.

"మధుశ్రీ"

చెయ్యీ చెయ్యీ కలుపుకుని కొందరూ నవ్వుతూ తుళ్ళుతూ కొందరూ, కమ్మగా కబురు చెప్పుకుంటూ హాయిగా సినిమాకి పోతున్నారు. వాళ్ళనిచూస్తూంటే ఆమెకి బాధ మరీ ఎక్కువ అయింది.

ఆయనింక రావడం ఎప్పుడు?

తనని సినీమాకి తీసికొని వెళ్ళడం ఎప్పుడు! రావాలి...బట్టలు మార్చుకోవాలి భోజనం అవ్వాలి...అప్పుడు బయలు దేరాలి! ఏదైనా ఆరోజు కిక సినిమాకు తిరదే అనుకుంది వరలక్ష్మి...అనుకున్న పని జరక్కపోతే ఆమెకిక మనస్థిమితం ఉండదు.

మడతమంచంమీదా కుర్చోలేక హాల్లోనే అటూ ఇటూ పచార్లుప్రారంభించింది.

ఉండబట్టనూ లేక పోయింది.

గుమ్మంలోకి వెళ్ళి మళ్ళీ ఒక్కసారి వీధి పొడుగునా దృష్టి సారించింది!

కాని ఆయన రావడం లేదు...

ఆమెకి ఒక్కసారి అరికాలిమంట నెత్తికెక్కిపోయింది హెడ్డు గుమాస్తాని తెల్చుకోగానే! తన మొగుడు మెత్తనివాడని చెప్పి ఆయన చేతే చాకిరీ అంతా ఆదివారాలూ; అహోరాత్రులూ చేయిస్తాడు.

ఇంతకీ ఆయన్నేం లాభం...

ఈయన మెత్తదనమే కదా! దీని కంతకీ కారణం.

లోటె గుమాస్తా సుందరం పనివున్న రోజుల్లోనే ఆఫీస్‌కి సరిగా వెళ్ళడు.

ఆయన్నేమీ అనడేం?

మెత్తనివాళ్ళని చూసే మొత్త బుద్ధి! ఈయనమాత్రం గట్టిగా ఎందుకు సమాధానం చెప్పకూడదు.

నోరున్న వాళ్ళకే రోజులు ఇవి.

భావనా పరంపరలు ఆమె మనసులో సవ్యసాచి బాణాల్లా చక చక సాగిపోతున్నాయి!

ఆరు...

ఆరుకూడా కొట్టింది...

"ఎందుకొట్టదూ—ఏడుకూడా కొడుతుంది—"

వినుక్కుంది వరలక్ష్మి

ఆమె అనుకున్నట్టుగా ఏడు కొట్టలేదు

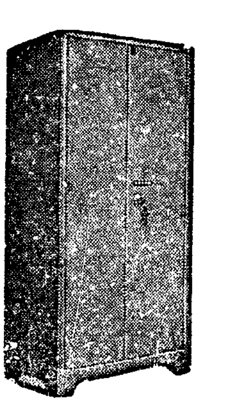

అనేక సంవత్సరముల అనుభవముతో నవీన పద్ధతులలో మాచే తయారుచేయబడిన యినుపపెట్టెలు, ఉక్కు బీరువాలు, క్యాష్ బాక్సులు, మరియు ఆఫీసు రాకులు సరసమైన ధరలకు సకాలములో తయారుచేసి యివ్వగలము.

ఆంధ్రదేశపు ఈ పరిశ్రమను ప్రోత్సహించండి.

ఆంధ్రసేఫ్ కంపెని,

షోరూము:	వర్క్‌షాపు:
సరస్వతీటాకీస్ రోడ్,	మునిసిపల్ ఆఫీసురోడ్,
విజయవాడ-1.	విజయవాడ-1.

బ్రాంచి: ప్రకాశంరోడ్ - విజయవాడ-2.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యపట్టణములలో సేల్సుఏజంట్లు కావలెను. వివరములకు వ్రాయండి

కాని, ఈ లోపులోనే బండెడు ఫైళ్లతో ఇంటికి వచ్చాడు ప్రసాదరావు, ఉసూరుమని నిట్టూరుస్తూ.

అతను రావడం గమనించినా గాని, ఆమె నవ్వుతూ ఎదురు వెళ్లనూ లేదు, కనీసం పలకరించనూ లేదు.

వస్తూనే అతను వాకిట్లో ఉన్న కవాచీ బల్లమీద కాగితాలు పడవేసి పెరట్లోకి వెళ్లి వాలు కుర్చీలో వాలిపోయాడు; నీరసంగా

ఆమెకే అలుక వచ్చిందో ఆలోచించుకునే స్థితిలో లేడతను.

లేకపోతే – "పేరలుకం జెందిన యట్టి కాంత లుచిత వ్యాపారముల్ నేర్తురే!" అన్న ఆర్యోక్తిని తల్చుకుని పాద పద్మాల్ని చక్క నొత్తడానికి వెళేవాడేమో!

అతను—మానవుడు – వింత ప్రకృతి... ఆలోచిస్తూ ఆపైన వేదాంతంలోకి వెళ్ళిపోయి లోతుగా ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఎప్పుడైతే ధైర్యం వచ్చి తనని పలకరించలేదో - ఆమేవచ్చి వసారా స్తంభాని కానుకుని నిలబడింది.

సమయంరాగానే జేర్ఘు "ఝుణ్" లాడించేద్దామన్నట్లుగా వుంది.

మనసులో ఏమనుకుందో ఏమిటో అతని ముఖంలోకి చూసింది. చిరుగాలికి ముంగురులు ముఖంమీదికి ఎగురుతున్నాయి.

శరత్కాలచంద్రికలు చల్లగా కురుస్తున్నాయి.

ఆ చంద్రికల్ని ఆనందించే అదృష్టం అప్పుడు ప్రసాదరావుకి లేదు.

అతను అల్పజీవి!...

"వరలక్ష్మీ..." అని పిల్చాడు.

స్తంభంచాటునుంచి ఎదురుగుండా వచ్చింది!

"కాఫీ లేదూ?"

"ఉంది" ముభావంగా అని పైటని వంటి నిండా కప్పుకుని బొడ్డుదగ్గర దోపుకుని వంటింటివైపు వెళ్లింది.

ఆమె నిగలో పువ్వులు తెల్లగా నవ్వాయి!

కాని అతని మనసుమాత్రం ఆ నవ్వుని చూసి పరవళ్ళు తొక్కలేదు.

ఆమె గాజులసవ్వడులు విపంచీ తంత్రీ స్వనాల్లా అనిపించలేదు.

అప్పటికి అతనికనిపించింది, నైతిక జీవితాన్ని గడుపుదామనుకున్నవాడు లోకం దృష్టిలో వట్టివెర్రివాడు. అమాయకుడు. బ్రతుకు బాగులు తెలుసుకోలేని మందుడు.

ఎంత కృత్రిమంగా జీవితం గడిపితే అంత తెలివైనవాడు.

కనకనే సుందరం గుమాస్తాల్లోకి తెలివైనవాడూ- ఘటికుడూను.

తను ఒట్టిఅమాయకుడు.

కొందరిదృష్టిలో "అన్‌ఫిట్"

కాఫీతీసికొనివచ్చిన వరలక్ష్మి అక్కడ నిలబడ్డది. అది అతను గమనించలేదు.

"కాఫీ ఇదిగో" అంది ముభావంగా.

"అక్కడ పెట్టు."

కుర్చీప్రక్కనే కాఫీగ్లాసు ఉంచింది.

"నిజంగా వరలక్ష్మి ఇప్పటికి తెలుసుకో గలిగాననుకో—!" అన్నాడు కాఫీ చప్పగా చప్పరిస్తూ.

ఆమెకీధోరణికి పూర్వాపరాలు తెలియలేదు కాని ధరముఖంలోకి తను పరీక్షగా చూస్తుంటే తను కోపగించడం ఎంత అసమంజసమో తెలిసికొన్నది. అతనిమీద జాలిలాంటి భావంకూడా ఏర్పడింది!

ఏమి టన్నట్లుగా చూసింది; చెంపలమీదికి పడుతున్న కురుల్ని చక్కనొత్తుకుంటూ, "న్యాయంగా పనిచేద్దామనుకునే వాడికి రోజులు కావు..."

ఇదేవాక్యం అతని నోటివెంట వినడం ఆమెకి కొత్తకాదు.

అందులోఉన్న భావంకూడా ఆమెకి బాగా తెలుసును.

"ఇప్పటికేనా మీ కా విషయం తెలిసినందుకు సంతోషం..."

"ఇంతకీ అసలుదోషం ఎక్కడ వస్తూందంటే అవసరాలు ఉండడాన్నిబట్టి ఎంతటివాడూ దాసోహం అనకతప్పదు. వసుదేవుడు గాడిదకాళ్లు పట్టుకున్నాడు. అవసరం ఎన్నైనా చేయిస్తుంది."

"నిజమే..." అంటూ వెళ్ళి వసారా స్తంభానికి జారగిలబడి నిలబడింది. అప్పటికి ఆమెలోని కోపమంతా పటాపంచలైంది.

"మనకి ఆ హెడ్‌గుమాస్తా అవసరం ఏం లేదనుకో, కాని ఆయనమాట మనం వినాలి

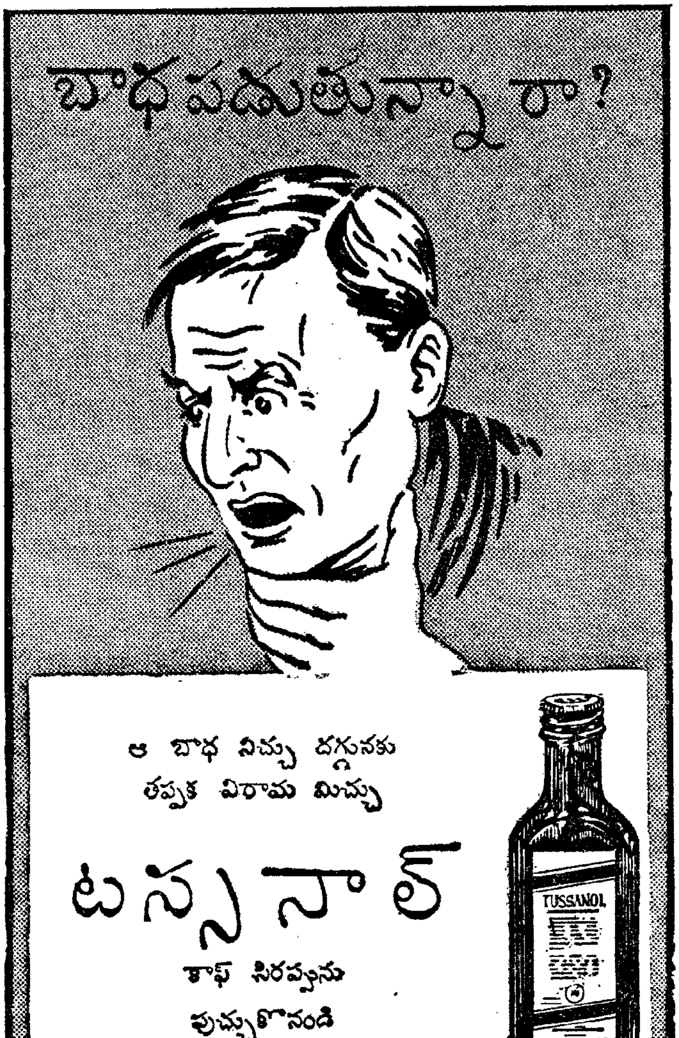

ఫిలడెల్ఫియా (అమెరికా) ప్రాచీన వస్తుప్రదర్శనశాలలో భద్రపరచిన పదవశతాబ్దంనాటి జైన తీర్థంకరుని విగ్రహం. అనేకమంది ప్రేక్షకులు అనుదినం ఈ విగ్రహాన్ని శ్రద్ధాసక్తులతో సందర్శిస్తుంటారు.

★ దాసోహం ★

కదా ఆయనక్రింద పనిచేస్తున్నందుకు అది మన కవసరమే కదా! అందుకని ఆయ ఆడింది ఆట, పాడింది పాట!.."

ఇంత సావకాశంగా తనతో భర్త ఎప్పుడూ తనగోడు విన్నవించుకోలేదు.

ఆ రోజు ఏదో విశేషం ఉంది అనుకుంది.

"రెంటికీ చెడ్డవాడు మధ్యతరగతివాడు. ఉన్నవాడికి ఉద్యోగం అక్కర్లేదు. ఉద్యోగంచేసినా ఎవ్వడికీ జడవవలసిన అవసరం ఉండదు. భయపడడు కూడాను. లేనివాడు కూలి చేసుకుని హాయిగా బ్రతుకుతాడు. మధ్యతరగతివాడికి ఉన్నన్ని అవసరాలు కూలివాడికి వుండవు. మధ్యతరగతివాడికిలా అనవసరపు దర్జాలకి పోవలసిన అవసరాలు ఉండవు మధ్యతరగతి వాడనవదమేకాని మధ్యరకంగా జీవించలేడు. పైఅంతస్థులోవాళ్ళని చూసి వాళ్ళతోసమానంగా ఉండడానికి ప్రయత్నించి బాధపడతాడు. లేనిపోని అవసరాలు కల్పించుకొని ఆఅవసరాలు సమకూర్చుకోడానికి నానా పాటుపడతాడు. అలాగని కూలివాడిస్థితికి దిగిరావడానికి అభిజాత్యం అడ్డువస్తుంది. కనక ప్రతివాణ్ణి లెక్కచెయ్యవలసిన అవసరం దాసోహం అనవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతూంది

కూలివాడికి ఉద్యోగం ఉంటుందనీ ఊడుతుందనీ లెక్కలేదు ఎక్కడో ఒకచోట కూలిచేసుకుని ఆత్మవంచన చేసుకోకుండా బ్రతుక్కొస్తున్నాడు. ఆఫీసరుకానీ, కలెక్టరుకానీ వాడికి లెక్కలేదు వాడిపనివాడు చేస్తాడు. వాణ్ణి కించపరిస్తే వాడు సహించడు ఒకటిస్తే రెండు తిడతాడు వాడికి దాసోహం అనవలసిన అవసరమూ లేదు.

నాకే ఈ ఉద్యోగం ఊడుతూందనుకో. నేను మరోకపని చెయ్యలేను. కూలిపని చెయ్యడం సిగ్గుకదా. కనక పై ఆఫీసర్ ఏదన్నా ఆత్మగౌరవాన్ని చంపుకుని నౌకరీ చెయ్యాలి-ఏమన్నా పడాలి! లేకపోతే "బాడ్ రిమార్క్" వ్రాస్తాడు. దానితో జీవితమంతా పాడయిపోతుంది.

జీవితంలో పైకిరావడం కోసం నేను దార్లోకనబడ్డ ప్రతి పైఆఫీసర్కి వంగి సలాములు చెయ్యాలి-లేకపోతే నామీదమూడో కన్ను తెరుస్తారు.

అక్కడికీ నేను శక్తివంచన లేకుండా ఉదయాది ఆ సమయపర్యంతమూ గొడ్డు చాకిరీ చేసూనే ఉన్నాను. అందువల్ల నీసరదాలు తీర్చలేకపోతున్నాను - నేను సుఖించనూలేకపోతున్నాను

హెడ్గుమాస్తా చెప్పేపను తిరస్కరించలేకపోతూనూ ఉన్నాను.

తన పనికూడా నాకే అప్పగిస్తున్నాడు మాట్లాడకుండా చేసుకువస్తున్నాను. అయినప్పటికీ నాకుపూజ్యతలేదు. నాపనికిసంతోషించేవాడు లేడు.

(53-వ పేజీ చూడండి)

★ దాసోహం ★

ఇవ్వేళ పొద్దుటనుండే నామీద "ధాం ధూం" అంటున్నాడు. ఒకమనిషి ఇద్దరిపని ఎలా చెయ్యగలడు?

కాని ఎదిరించేశక్తి నాలో లేదు.

ఆయన మామూలుగా నే నామీద స్వారికి వస్తున్నట్టు బంట్రోతు రామన్న మీదకూడా తన అధికారం చెలాయించాడు. అంతటితో ఊరుకోక వాణ్ణి నానా బూతులూ తిట్టి పోశాడు. వాడికి వొళ్ళుమండింది.

"ఏమయ్యోయ్! నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు తిడితే పడడానికి ప్రసాదరావుగార్ని కాను. వొళ్ళు దగ్గరపెట్టుకు మాట్లాడు—ఏదవ ఉద్యోగం నీ నెత్తికెత్తి కొట్టుకో—నీసొంత డబ్బులోంచితీసి జీతం ఇస్తున్నట్లు నానా తిట్లూ తిడితే పడడానికి ఉన్నాననుకున్నావేంటి? నా పనేదో నేను చేస్తాను—నీ ఇష్టం వచ్చినట్లల్లా అంటే పడేరోజులు పోయాయి! నాకీఉద్యోగంతో లెక్కేంటి? కూరలు అమ్ముకు బ్రతుకుతాను కూలిపని చేసుకుంటాను" అని దులిపేశాడు.

నిర్విణ్ణుడైపోయేడు హెడ్ గుమాస్తా.

ఏం మాట్లాడగలడూ?

నేనైతే ఈ ఉద్యోగంపోతే మరోపనికి అసమర్థుణ్ణి కనక ఆయనేమన్నా పడి అక్కడే వేళ్ళాడుతున్నాను—ఆత్మగౌరవం ఎప్పుడో పోగొట్టుకున్నాను. ఆయన తిట్లకి గావుకేకలకి అలవాటు పడిపోయేను. "కానస్ సెన్స్" చంపుకున్నాను.

సుందరం నిర్లక్ష్యంగా తిరగడంలేదా అంటావు నువ్వు. సుందరం యువకుడు. సుందరంకూడా ఒకప్పుడు నాకంటే ఎక్కువగా బాధపడ్డవాడే. అయితే ఆయన రహస్యం సుందరంచేతిలో ఉంది. అందుకనే సుందరాన్ని ఆయనేమీ అనలేడు. ఆ రహస్యమేనా ఆయన పుచ్చుకున్న లంచం బాపతు పుట్టుపూర్వోత్తరాలు కూపీలాగేడు. సుందరం అంటే అప్పటినుండీ ఓ ప్రక్కలో బల్లెమే!

ఇంతకీ మనం అనుకోవలసిందేమిటంటే మధ్యతరగతివాడి జీవితం నేలవిడిచిన సామే! గోచీకి ఎక్కువ, గోణానికి తక్కువ జీవితాలు మనవి!.

మొగుడు కొట్టినందుకు కాదుకాని తోటికోడలు దెప్పినందుకు ఏడిచినట్టు అలాగా ఆయన తిట్లకి మనం అలవాటుపడ్డాం. బంట్రోతుగాడు ఎంత తేలిగ్గా తీసిపారేశాడో కదా అని తల్చుకుంటే సిగ్గులో కృంగిపోవలసివస్తోంది.

ఇవ్వేళ ప్రొద్దున్నే వాడు నౌకరీ మానేసి గర్వంగా ఆయనకేసి చూస్తూ వెళ్ళిపోయాడు. ఇవ్వేళ సాయంత్రం అప్పుడే కూరలు అమ్ముతూ నాకెదురయ్యాడు.

"ఏం బాబయ్యా! ఇంకా మీరా రావణాసురుడి రాజ్యంలో ఎన్నాళ్ళు బాధలు పడాలో!..." అని పలకరించి వెళ్ళాడు.

"చూశావా వరలక్ష్మీ ఎంత తేడా ఉందో వాడికీ మనకీ. ఆత్మగౌరవం కాపాడుకోవడానికి హెడ్ గుమాస్తాని గడ్డిపరకలా తీసి పారేసి నవ్వులపాలు చేశాడు. మనం దున్నపోతుమీదవర్షం కురిసినట్టుగా తిట్లు పడుతున్నాం. అందుకనే అవసరాలకి మనిషి తలవంచినప్పుడే మనం దాసోహం అనవలసి వస్తుంది. లేకపోతే మనం ఎవ్వర్నీ లెక్కచెయ్యనక్కరేదు.

"సినీమాకి తీసికెళ్ళడానికి పెందరాళే రాలేదని నీకు కోపం—పని చెయ్యకుండావస్తే ఆయనకి ఆగ్రహం.

"పరిస్థితి తెలుసుకున్న వాళ్ళకి తప్ప నా విషయం అర్థంకాదు." అని కుర్చీలోంచి లేచాడు.

"మిమ్మల్ని అర్థం చేసుకోలేకపోయేనండి క్షమించండి!".

"క్షమించడానికేం ఉంది నా అసమర్థతకి బాధపడుతున్నాను. కూలి చేసుకోవడం ఇంతకంటే నయంకదా! అని"

"రండి ముందర భోజనం చేద్దాం... వేపుడు చల్లారిపోతుంది!" అని అతన్ని వంటింట్లోకి నడిపించుకు వెళ్ళింది—.

"దాసోహం!" అంటూ ఆమె భుజం మీద చెయ్యివేసి కూడా నడిచివెళ్ళాడు. ★

కలవరపడు స్త్రీలకు

"కుమారి" మాత్రలు మరువకండి. మీ ఆరోగ్యం రక్షింపను. చింతఅవసరం వెల (సాదా) రు. 3/- (స్పెషల్) రు. 5/- (ఎక్స్ట్రా స్పెషల్) 8/- పోస్టేజి ప్యాకింగు ప్రత్యేకం.

Available also from all Chemists of Madras City.

P. DEVEE & CO. (A.P.) Calcutta-40

జమ్మి వారి "లివర్ క్యూర్"

పసిబిడ్డల లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ వ్యాధులకు

క్రమమైన నెలవారి కార్యక్రమం.

పసిపాపల లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ వ్యాధులకు మా ఖాతాదారుల సుఖ, సౌఖ్యముల నిమిత్తము, మా డాక్టరుగారు యీక్రింది ప్రదేశములలో ప్రతి నెల నిర్ణీతమైన తేదిలలోను, గంటలలోను, తగిన సలహాలిచ్చుటకై హాజరులో నుండగలరు.

స్థలము	తేదీ	వేళ	అడ్రసు
నెల్లూరు	6	ఉ॥ 9-11	అజంతా హోటల్, ట్రంకురోడ్.
సికిందరాబాద్	8	ఉ॥ 9-12	తాజ్ మహల్ హోటల్, సరోజినీదేవిరోడ్.
హైదరాబాద్	9	ఉ॥ 9-12	న్యూతాజ్ మహల్ హోటల్, సుల్తాన్ బజార్.
తెనాలి	12	ఉ॥ 9-11	కన్యకాపరమేశ్వరి సత్రం.
గుంటూరు	14	ఉ॥ 9-11	మెసర్సు మెడికల్ స్టోర్సు, కొత్తపేట.
మచిలీపట్నం	16	ఉ॥ 9-11	మెసర్సు ఆనంద ఫార్మసీ, కెమిస్ట్సు, మెయిన్ రోడ్.
రాజమండ్రి	19	ఉ॥ 9-11	మెసర్సు ఈశ్వరదాస్ & కంపెని, జాండు కం॥ ఏజెంట్లు, 8/101 ఇన్నిస్ పేట.
భీమవరం	20	ఉ॥ 9-11	మెసర్సు ప్రసాద్ సన్సు&కం, కెమిస్ట్సు,
జంషెడ్ పూర్	15	ఉ॥ 9-11, సా॥ 4-6	సిటి కెమిస్ట్సు, సాక్ చి.
ఖరగ్ పూరు	4	ఉ॥ 9-11, సా॥ 3-5	మెసర్సు యునైటెడ్ మెడికల్ స్టోర్సు, కెమిస్ట్సు & డ్రగిస్ట్సు: ఎస్. టి. ఇ. 155, రైల్వే మార్కెటు.

జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్సు,

మద్రాసు-4.

బ్రాంచీలు:

గుండా కృష్ణమూర్తి బిల్డింగ్ 17/329, నాగేశ్వరరావు పంతులురోడ్, విజయవాడ-2.

ఒరుగంటివారి వీధి, విజయనగరం సిటీ,

132/1, మహాత్మాగాంధి రోడ్, కలకత్తా.